

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De p[ro]positio de dice[n]tis: Faciamus ho[m]i[n]em ad imaginem &
similitudinem nostram.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

FRUPERTI ABBATIS XXXIX.

TVITIENSIS DE GLORIFICATIONE TRINITATIS, & processionē sancti spiritus. Liber .IIII.

Propositio, dicere aliquid de humana creatura ad laudem sanctę trinitatis, ad honorem spiritus sancti, de patre & filio procedentis, cuius in ista creatura valde clara rutilant dona. Caput .I.

APIENTIS VIRI EST, DVM EDIFICAT domū suam, fodere in altum, & ponere fundamenta supra petram. Descendit pluuia (ait dominus) uenerūt flumina, & flauerunt uenti, & irruerunt in domū illam, & nō cecidit, fundata enim erat supra petram. Nimirū illi uiro sapienti aliquatenus & nos extremum cupimus assimilari. Quotiens enim cupientes exigere aliquod boni ac fidelis sermonis ædificium, quærimus ac tenemus aptum siue cōueniens quodlibet capitulum de autoritate diuina, autoritate canonica siue Prophetarū siue Apostolorū, ut ædificemus super fundamentum illorū, profecto fodimus in altū & ponimus fundamenta supra petram. ¶ Ac proinde si de

Mat. 7
Ædificiū supra petra pōnendum.

Pluuia sophistarum flumina hæreticorū

scendant loquaces pluuia secularium maximeq; sophistarū odibilium, quibus sua stipula suūq; placet scenum, nostrum aut uile est aurum siue argentum. Et nostri lapides pretiosi contemptibiles sunt: si (inquam) ueniant flumina hæreticorū, & irruant in domū nostram, non cadet, quia supra petram fundata est. Igitur de humana creatura iam dicturi aliquid ad gloriam & laudem sanctę trinitatis, ad honorem spiritus sancti de patre & filio procedentis, cuius in ista creatura ualde clara rutilant dona, quærimus hoc fundamentum, & in omni portiuncula sermonis nostri certum de sanctis scripturis tenere cupimus capitulum: quia uidelicet hoc est (sicut iam diximus) fodere in altum, & ponere fundamenta supra petram. Primum capitulum hoc est.

De proposito dei dicentis, faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Caput .II.

Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Hinc ait fidelis Dauid. Manus tuæ fecerunt me, & plasmauerunt me, & sanctus Iob: Manus tuæ fecerunt me, & plasmauerunt me totum in circuitu. Fodiens hic in altum, ut fundamenta ponam, qualem inuenio petram, nisi ipsam beatę trinitatis intentionem, dicentis: Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram? Quænam erat intentio, uel quid erat in intentione eius, nisi is qui nunc sedet ad dexteram patris, mediator dei & hominum homo Christus Iesus? Si enim (quod sæpe dictum semperq; sciendum est) non solum per ipsum, uerumetiam (ut Apostolus ait) propter ipsum oia, quantum magis humana propter ipsum facta est creatura: Cum ergo dicit: faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram, parum est ad consummationem ppositi dei, hoc attendere, quod omnes electi qui secundum ppositum uocati sunt sancti, & rationales creati, & similes deo sunt futuri, tanq; patri suo filij, iuxta illud: Charissimi nunc filij dei sumus, sed nondum apparuit quid erimus, scimus, quia cum apparuerit, similes ei erimus, quonia uidebimus eum sicuti est, parum (inquam) hoc est, nisi hunc hominem attendas, qui ipse est (ut Apostolus ait) imago dei inuisibilis, & sicut idem alibi loquitur: splendor glorię & figura substantię eius. ¶ Nunquid enim cum hæc diceret beata trinitas: Faciamus hominē & cætera, de homine isto nihil cogitauerat aut proposuerat: sed postquam peccauit Adam tūc demū istud cogitauit deus, ut hō fieret dei filius, ob redimendū humanum genus: Diximus de hoc in precedentibus, cum de angelis loqueremur: quia si uerū dicit, immo quia uerum dicit euangelista, quod factum est in ipso uita erat, nihil excipiens, præmiserat enim, omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil: multo magis homo iste ab ipso uer

Gene. 1
Psa. 139
Iob. 30

1. Tim. 2.

Heb. 2
Faciamus hominē ad imaginē & similitudinē.
Rom. 8.
1. Ioh. 5

Coloss. 1
Heb. 1
Incarnatio uerbi ab æterno præordinata.

Iohan. 1.

D 2 boin

bo in unitatem personæ assumendus, antequam angeli fierent in ipso uita erat, & hoc erat propositum eius deliciosum, sicut sapientia loquitur, quæ non est aliud quæ ipse dei filius. Dominus minus possedit me initio uiarum suarum, antequam quicquam faceret à principio, & cætera que ita concludit, & deliciae meæ esse cum filiis hominum.

De eo quod ait beatus Job, & post eum Baid, manus tuæ fecerunt me, & plasmauerunt me.

Caput .III.

Consilium trinitatis

Agnum igitur negotium, & res ualde operosa, magnum sanctæ trinitatis exigebat consilium, ut taliter diceret: faciamus, & sic dicendo, quasi semetipsam una patris & filij & spiritus sancti diuinitas ad operandum hortaret, tali modo, ut rem bene perpendentes, recti dicant sancti supra dicti: manus tuæ fecerunt me &

Plal. iij. Job. jo

Gene. 2. Cur ait, faciamus, non, fiat

Gen. j

Gene. 2.

Sacramentationis angelis absconditum

Ephe. 3.

plasmauerunt me, da mihi intellectum: Manus tuæ fecerunt & plasmauerunt me totum in circuitu. Quid enim tale creatum est in diebus primis: Quid tale factum est in illis generationibus cæli & terræ: in illo die, quo fecit dominus deus cælum & terram & omne uigultum agrorum: Pulchre ergo dictum, & magna cum reuerentia est audiendum, quia cum de singulis operum dei speciebus narrans scriptura dixerit, Dixitque deus fiat hoc uel illud, de hodie solo narrat deum dixisse, faciamus. De singulis uero diebus, siue dierum operibus nos latius alio in opere tractauimus: in quo nec illud diligentiam nostram præterit, quia septies deus dixit, fiat: & si non eodem uerbo, tamen eodem modo usus dicendi, quem imperatiuum modum appellant grammatici, & septies bonitati eius opus suum complacuit, dicente scriptura. Et uidit deus quia bonum est: quæ uidelicet, bonitas dei non est aliud quam septiformis spiritus dei. De homine autem non dixit, fiat homo, siue producat terra hominem: sed faciamus, ait, ac deinceps ita scriptum est: Formauit igitur dominus deus hominem de limo terræ, & inspirauit in faciem eius spiraculum uitæ. Nimirum ubi dicit: Formauit de limo terræ, quod est plasma, locum siue causam præbuit admirationi nostræ, scientiamque suggestit humilitati nostræ, ut diceret, manus tuæ fecerunt me, & plasmauerunt me. O igitur magnum spectaculum, grande miraculum. Putas ne sancti angeli, qui iam fuerant conditi, sciebant, quid tanto molimine plasmatore deus inciperet operari: Nimirum absconditum erat illis hoc sacramentum, si uerum loquitur Apostolus, immo qui in Apostolo loquitur Christus. Ait enim: Mihi minimo omnium sanctorum data est gratia hæc in gentibus euangelizare inuestigabiles diuitias Christi, & illuminare omnes, quæ sit dispensatio sacramentum absconditi à seculis in deo, qui omnia creauit, ut innotescat principibus & potestatibus in cælestibus per ecclesiam multiformis sapientia dei. Solus plasmatore ipse sciebat, & in semetipso absconditum habebat tantummodo dignitatem futuri operis præsignans qualitate operationis, operando manibus suis.

Quod manus aut pedes in deo non sint, quemadmodum in nobis sicut putauerunt hi, qui pro rustica simplicitate dicti sunt humaniformi, & de eo quod scriptum est in Esaiâ, quis appendit tribus digitis molem terræ, & librauit in pondere montes, & colles in statera.

Caput .III.

Ec uero hoc dicimus aut opinamur, quod manus aut pedes in deo sint, quemadmodum in nobis: sicut putauerunt hi, qui pro rustica simplicitate dicuntur humaniformi: sed pluralitate manuum, dum dicitur: manus tuæ fecerunt me. Pluralitas minuitur personarum, sicut & alibi pluralitate trium digitorum. Scriptum quippe est in Esaiâ: Quis appendit tribus digitis molem terræ, & librauit in pondere montes, & colles in statera: Tribus enim digitis, id est, tribus personis unius ueræ & summe deitatis. Cum ergo dicit: Quis appendit tribus digitis, sapiens responsum exposulat, ut dicas: Tu deus appendisti. Quod cum responderis, placet illi, ut quæras adhuc & dicas: Vbi? Quando? Qualem molem terræ? Quos montes? Quales appendi atque librauit colles? Taliter percunctanti, pulchrum est, ut respondeas illi: Domine, si dicam, quia terram inani matam, & insensibilem quam calcamus pedibus nostris tu appendisti super nihilum, neque enim aliquibus sustentatur columnis, sed tu eam positione præcepti tui fundasti ut stabilis sit, montes & colles (qui sunt terræ tumores) consistere iussisti: Verum qui &

Esa. 40. tres digiti dei respectu trinitatis

Plal. 148

dem die